

แบบรายงานสรุปผลการเข้ารับการพัฒนาความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ สังกัด สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘

เรียน ผู้อำนวยการกลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน

ด้วยข้าพเจ้านายธิปไตย ไตรโคก ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ สังกัด กลุ่มวางแผนการใช้ที่ดิน สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๘ กรมพัฒนาที่ดิน ได้เข้ารับการพัฒนาความรู้ หลักสูตร "ทักษะเอไอขั้นพื้นฐาน (AI Basics)" ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ถึง วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ซึ่งหลักสูตรดังกล่าวจัดโดยสถาบันพัฒนาบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัล (TDGA)

บัดนี้ ข้าพเจ้าได้เข้ารับพัฒนาความรู้ฯ หลักสูตรดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานสรุปผลการพัฒนาความรู้ฯ เพื่อโปรดพิจารณา ดังนี้

๑. การพัฒนาความรู้ฯ ดังกล่าวมีวัตถุประสงค์

เป็นหลักสูตรพื้นฐานสำหรับผู้เริ่มต้นเรียนรู้ด้านเอไอซึ่งครอบคลุมเนื้อหาด้านปัญญาประดิษฐ์ตั้งแต่ AI เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI) รวมถึงเทคนิคการสร้างพรอมต์และการใช้งาน AI ในการสร้างคอนเทนต์ การค้นหาข้อมูล และการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพด้วย Microsoft Copilot เน้นการใช้งาน AI อย่างรับผิดชอบ และ AI กำลังเปลี่ยนโลกอย่างไร พร้อมทั้งส่งเสริมให้ทุกคนเข้าถึงเทคโนโลยี AI ได้ง่ายและมีประโยชน์

๒. เนื้อหาและหัวข้อวิชาของการพัฒนาความรู้ฯ มีดังนี้

๑. ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI)

ปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI) คือปัญญาประดิษฐ์ประเภทหนึ่งที่มีความสามารถในการ สร้างสรรค์ (Generate) ข้อมูลใหม่ๆ ที่ไม่เคยมีมาก่อน ไม่ว่าจะเป็นข้อความ รูปภาพ วิดีโอ เสียง เพลง หรือแม้แต่โค้ดโปรแกรม โดยโมเดลเหล่านี้จะเรียนรู้จากข้อมูลจำนวนมากมหาศาล แล้วนำความรู้ที่ได้มาสร้างสรรค์ผลงานใหม่ที่แปลกใหม่และมีเอกลักษณ์

Generative AI ทำงานโดยการเรียนรู้จาก ชุดข้อมูลขนาดใหญ่ (Large Datasets) ที่ประกอบด้วยตัวอย่างของเนื้อหาต่างๆ เช่น รูปภาพจำนวนมากพร้อมคำบรรยาย ข้อความจำนวนมากมหาศาล หรือไฟล์เสียงต่างๆ โมเดลจะวิเคราะห์และทำความเข้าใจ รูปแบบ (Patterns) ความสัมพันธ์ และโครงสร้างที่ซับซ้อนในข้อมูลเหล่านั้น เมื่อได้รับคำสั่งหรือ "พรอมต์" (Prompt) โมเดลจะใช้ความเข้าใจที่เรียนรู้มาเพื่อสร้างเนื้อหาใหม่ที่สอดคล้องกับคำสั่งนั้นๆ

Generative AI มีความสามารถในการสร้างสรรค์ที่หลากหลายและถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหลายด้าน

- สร้างข้อความ (Text Generation) เขียนบทความ, เรื่องสั้น, บทกวี, บทละคร, สร้างเนื้อหาสำหรับเว็บไซต์, โซเชียลมีเดีย, ร่างอีเมล, สรุปเอกสาร, แปลภาษา, เขียนโค้ดโปรแกรม
- สร้างภาพ (Image Generation) สร้างภาพประกอบจากข้อความ (Text-to-Image) เช่น "สุนัขใส่หมวกอวกาศบนดวงจันทร์", สร้างงานศิลปะในสไตล์ต่างๆ, แก์ไขหรือเติมเต็มส่วนที่ขาดหายไปของภาพ, ออกแบบโลโก้, ไอคอน, กราฟิก
- สร้างเสียงและเพลง (Audio & Music Generation) แต่งเพลง, สร้างทำนอง, จัดเรียงดนตรี, สร้างเสียงพูด (Text-to-Speech) ที่เหมือนมนุษย์, สร้างเอฟเฟกต์เสียง

- สร้างวิดีโอ (Video Generation) สร้างวิดีโอสั้นๆ จากข้อความหรือรูปภาพ (Text-to-Video, Image-to-Video) สร้าง Deepfake (วิดีโอสังเคราะห์ที่สมจริง)
- การออกแบบผลิตภัณฑ์และโมเดล 3 มิติ ช่วยออกแบบชิ้นส่วนสำหรับวิศวกรรม, สร้างโมเดล 3 มิติสำหรับเกมหรือภาพยนตร์

๒. การค้นหาทางอินเทอร์เน็ตและอื่น ๆ

การค้นหาทางอินเทอร์เน็ตเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งในยุคดิจิทัล เพราะเป็นประตูสู่ข้อมูลและความรู้จำนวนมากบนโลกออนไลน์ ตั้งแต่ข้อมูลทั่วไปในชีวิตประจำวันไปจนถึงข้อมูลเชิงลึกในด้านเฉพาะทาง หัวใจของการค้นหาทางอินเทอร์เน็ตคือการใช้ Search Engine (เครื่องมือค้นหา) ซึ่งเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่ออกแบบมาเพื่อช่วยให้ผู้ใช้สามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการบน World Wide Web ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

Search Engine ยอดนิยม:

- Google: เป็น Search Engine ที่ได้รับความนิยมและใช้งานมากที่สุดในโลก มีความสามารถในการค้นหาที่หลากหลายและแม่นยำสูง
- Bing: Search Engine ของ Microsoft ที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและมีคุณสมบัติที่น่าสนใจหลายอย่าง เช่น การรวมเข้ากับบริการอื่นๆ ของ Microsoft
- Baidu: Search Engine ที่ได้รับความนิยมอย่างมากในประเทศจีน
- DuckDuckGo: เน้นความเป็นส่วนตัวของผู้ใช้ โดยจะไม่ติดตามข้อมูลการค้นหาของคุณ
- Yahoo Search: เป็น Search Engine ที่มีมานานและยังคงได้รับความนิยม

การใช้ Search Engine ให้เกิดประโยชน์สูงสุดนั้นต้องอาศัยเทคนิคบางอย่าง

- ๑) ใช้คำสำคัญ (Keywords) ที่เฉพาะเจาะจง: แทนที่จะใช้ประโยคยาวๆ ให้เลือกใช้คำหรือวลีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ต้องการค้นหามากที่สุด
 - ๒) ใช้เครื่องหมายคำพูด ("...") เพื่อค้นหวลีที่ตรงกัน: หากต้องการค้นหวลีหรือประโยคที่เหมือนเป๊ะๆ ให้ใส่เครื่องหมายคำพูดคร่อมวลีนั้น
 - ๓) ใช้เครื่องหมายลบ (-) เพื่อไม่รวมคำ: หากต้องการตัดคำที่ไม่เกี่ยวข้องออกจากการค้นหา ให้ใช้เครื่องหมายลบนำหน้าคำนั้น
 - ๔) ใช้ OR เพื่อค้นหอย่างใดอย่างหนึ่ง: หากต้องการค้นหาคำใดคำหนึ่งในชุดคำ ให้ใช้ "OR" คั่น
 - ๕) ใช้ site: เพื่อค้นหาภายในเว็บไซต์เฉพาะ: หากต้องการค้นหาข้อมูลภายในเว็บไซต์ใดเว็บไซต์หนึ่ง ให้ใช้ site: ตามด้วยชื่อเว็บไซต์
 - ๖) ใช้ filetype: เพื่อค้นหาไฟล์ประเภทเฉพาะ: หากต้องการค้นหาไฟล์ประเภทใดประเภทหนึ่ง
 - ๗) การค้นหาด้วยรูปภาพ (Reverse Image Search): คุณสามารถใช้รูปภาพเพื่อค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับรูปภาพนั้นๆ
- สิ่งสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการค้นหาทางอินเทอร์เน็ตคือ การประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูล ที่พบเจอ เนื่องจากข้อมูลบนอินเทอร์เน็ตมีทั้งที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง
- ตรวจสอบแหล่งที่มา: เว็บไซต์หรือผู้เขียนมีความน่าเชื่อถือหรือไม่? เป็นองค์กรที่มีชื่อเสียง หน่วยงานราชการ สถาบันการศึกษา หรือผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ หรือไม่

- ตรวจสอบวันที่เผยแพร่: ข้อมูลนั้นเป็นปัจจุบันหรือไม่? ข้อมูลบางประเภทเช่น ข่าวสารหรือเทคโนโลยี อาจมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว
- เปรียบเทียบจากหลายแหล่ง: อย่าเชื่อข้อมูลจากแหล่งเดียว ลองค้นหาและเปรียบเทียบข้อมูลจากหลายๆ แหล่งเพื่อยืนยันความถูกต้อง
- พิจารณาวัตถุประสงค์ของเว็บไซต์: เว็บไซต์นั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ข้อมูล ให้ความรู้ ขยายสินค้า หรือมีอคติบางอย่างแอบแฝงหรือไม่

๓. การใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ

การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) อย่างมีความรับผิดชอบ (Responsible AI) เป็นแนวคิดที่สำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาและนำเทคโนโลยี AI มาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อมนุษย์และสังคม โดยคำนึงถึงผลกระทบทางจริยธรรม สังคม และกฎหมาย เพื่อป้องกันความเสี่ยงและผลกระทบเชิงลบที่อาจเกิดขึ้น

หลักการสำคัญของการใช้ AI อย่างมีความรับผิดชอบ

- ๑) ความเป็นธรรม (Fairness) และความเสมอภาค (Inclusion) ไม่ลำเอียง เข้าถึงได้
- ๒) ความโปร่งใส (Transparency) และความสามารถในการอธิบาย (Explainability) เข้าใจได้ ตรวจสอบย้อนกลับได้
- ๓) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) และความปลอดภัย (Safety) แม่นยำและทนทานปลอดภัย
- ๔) ความเป็นส่วนตัว (Privacy) และความมั่นคงของข้อมูล (Security) ปกป้องข้อมูลจำกัดการเข้าถึง
- ๕) ความรับผิดชอบ (Accountability) ผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน กลไกการเยียวยา
- ๖) การควบคุมของมนุษย์ (Human Oversight) และประโยชน์ต่อสังคม (Societal Well-being) มนุษย์เป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมประโยชน์

๔. เพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคุณด้วย Microsoft Copilot

Microsoft Copilot คือผู้ช่วย AI อัจฉริยะที่ผนวกเข้ากับแอปพลิเคชัน Microsoft 365 ที่คุณใช้งานอยู่ทุกวัน ไม่ว่าจะเป็น Word, Excel, PowerPoint, Outlook, Teams และอื่น ๆ Copilot ได้รับการออกแบบมาเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานของคุณอย่างมหาศาล ด้วยการเปลี่ยนคำสั่งภาษาธรรมชาติให้เป็นการกระทำ และช่วยจัดการงานที่ซับซ้อนให้ง่ายขึ้น

Copilot ทำหน้าที่เสมือนผู้ช่วยส่วนตัวที่ใช้พลังของปัญญาประดิษฐ์เชิงสร้างสรรค์ (Generative AI) มาช่วยในหลากหลายด้าน

- ๑) ใน Microsoft Word ร่างเอกสาร สรุปเนื้อหา ปรับปรุงการเขียน สร้างตาราง
- ๒) ใน Microsoft Excel วิเคราะห์ข้อมูล สร้างสูตร สร้างกราฟ
- ๓) ใน Microsoft PowerPoint สร้างสไลด์ ออกแบบ สรุป
- ๔) ใน Microsoft Outlook ร่างอีเมล ปรับปรุงการเขียน
- ๕) ใน Microsoft Teams สรุปการประชุม สร้างวาระการประชุม ตอบคำถาม
- ๖) ใน Microsoft Loop ช่วยสร้างเนื้อหา

๕ AI สำหรับทุกคน

แนวคิด "AI สำหรับทุกคน" (AI for Everyone) คือการทำให้ ปัญญาประดิษฐ์ (AI) สามารถเข้าถึงได้ เข้าใจได้ และนำไปใช้ประโยชน์ได้โดยคนทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีหรือไม่ก็ตาม เป้าหมายคือการลดช่องว่างความรู้และความสามารถด้าน AI เพื่อให้ทุกคนสามารถใช้เครื่องมือ AI ใน

ชีวิตประจำวันและการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเข้าใจผลกระทบของ AI ต่อสังคมที่ AI จะ "สำหรับทุกคน" จึงมีความสำคัญด้วยเหตุผลดังนี้

๑) เพิ่มขีดความสามารถส่วนบุคคล: AI สามารถเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้คนทั่วไปทำงานได้รวดเร็วขึ้น มีประสิทธิภาพมากขึ้น และสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ได้ง่ายขึ้น โดยไม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านการเขียนโค้ดหรือคณิตศาสตร์ที่ซับซ้อน

๒) เข้าใจและปรับตัวต่อโลกที่เปลี่ยนไป: AI กำลังขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงในทุกอุตสาหกรรมและทุกภาคส่วนของสังคม การเข้าใจพื้นฐานของ AI จะช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัว เข้าใจโอกาสและความท้าทาย และเตรียมพร้อมสำหรับอนาคต

๓) ส่งเสริมการใช้งาน AI อย่างมีความรับผิดชอบ: เมื่อคนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ AI มากขึ้น พวกเขาจะสามารถตั้งคำถาม ประเมินผลลัพธ์ และใช้ AI ได้อย่างมีวิจารณญาณ โดยคำนึงถึงประเด็นด้านจริยธรรม ความลำเอียง และความเป็นส่วนตัว

๔) สร้างนวัตกรรมจากฐานที่กว้างขึ้น: เมื่อผู้คนหลากหลายสาขาอาชีพและพื้นเพสามารถเข้าถึงและใช้ AI ได้ จะเป็นการเปิดโอกาสให้เกิดไอเดียและนวัตกรรมใหม่ๆ ที่อาจไม่เกิดขึ้นหาก AI ถูกจำกัดอยู่แค่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ

๓. ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ต่อตนเอง

ได้เรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ AI ขั้นพื้นฐาน ใช้ Generative AI ในด้านต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ สร้างสรรค์อย่างมีจริยธรรม การใช้งาน AI อย่างมีหลักจริยธรรม และ ความรับผิดชอบ เป็นรากฐาน

๔. แนวทางในการนำความรู้ ทักษะที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้ฯ ครั้งนี้

นำความรู้ที่ได้ไปพัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันเทคโนโลยี AI นำไปใช้ประโยชน์อย่างสร้างสรรค์บนพื้นฐานจริยธรรมและความรับผิดชอบ

๕. ปัญหาและอุปสรรคที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปปรับใช้ในการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงาน การใช้ AI ช่วยในการได้มาซึ่งข้อมูลจะต้องตรวจสอบแหล่งที่มาของข้อมูลให้มีความถูกต้อง มีความน่าเชื่อถือ เพื่อนำไปใช้ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการ หากข้อมูลไม่ถูกต้องอาจส่งผลเสียต่อผู้นำไปใช้และหน่วยงานฯ

๖. ความต้องการการสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา

สนับสนุนให้บุคลากรภายในหน่วยงานฯ ได้เรียนรู้และฝึกฝนใช้ประโยชน์จาก AI อย่างกว้างขวางและทั่วถึง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

(ลงชื่อ)

(...นายธิปไตย ไตรโชค...)

ตำแหน่งนักวิชาการเกษตรชำนาญการ

ผู้เข้ารับการพัฒนาความรู้